

Nr 17.

Av herr **Thyrén**, *om vidtagande av åtgärder till motverkande av förefintliga missförhållanden med avseende på det sedliga tillståndet i riket.*

Såväl under båda riksdagarna år 1914 som under riksdagen förlidet år väcktes motioner därom, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande åtgärder mot den tilltagande sedliga urartningen. Såvitt motionerna hunno fram till behandling i kamrarna, blev utgången densamma: bifall av första och avslag av andra kammaren. Då emellertid jag för min del icke vill dela ansvaret för att en sådan utredning uppskjutes längre än oundgängligt, har jag utan tvekan ansett mig böra väcka en sådan motion även denna riksdag.

Det anmärktes från vissa håll mot den av mig år 1915 väckta motion i ämnet, att den saknade motivering. Visserligen kunde denna brist i det väsentliga anses fylld genom den motivering, som innehölls i de år 1914 väckta motionerna, till vilka min motion hänvisade. I varje fall har jag emellertid i ett i första kammaren den 17 april 1915 hållet anförande så utförligt ingått på de omständigheter, som enligt min mening tala för bifall till motionen, att jag icke nu har något väsentligt att tillägga, utöver vad där anförts. I betraktande av nämnda riksdagsprotokolls lätta tillgänglighet lär det icke kunna anses nödigt eller lämpligt att här avtrycka hela detta vidlyftiga anförande. Det uppvisar emellertid i detalj, huru genomgående det på fasta könsförbindelser baserade familjelivet allt mer undantränges av lösare förbindelser — såvitt sådant kan deduceras ur statistikens uppgifter. Procenten av oäkta barn på barnföderskor, som från 1751 till 1903 succesivt stigit från 2,46 till 11,81, har under åren 1903—1912 i regelbunden stigning passerat följande siffror: 11,81; 12,15; 12,43; 12,93; 13,23; 13,50; 14,13; 14,36; 14,94; 15,32. I absoluta siffror uttryckt har antalet äkta födda barn *sjunkit* från 121,146

år 1902 till 112,506 år 1912, under det att de oäkta föddas antal samtidigt stigit från 16,218 till 20,362. Än mer påfallande är promilletalet av 15—20-åriga ogifta barnaföderskor, beräknat på samtliga ogifta kvinnor i denna ålder. Det utgör: för 1860-talet 3, 1870-talet 4, 1880-talet 5, 1890-talet 7, år 1901: 9, år 1905: 10, år 1906: 11, år 1908: 12, år 1909: 13 samt år 1912: 14. Jämför man vidare promilletalen för oäkta barn vid mitten av 1700-talet, vid slutet av 1700-talet samt år 1911, så framkomma följande stigande serier: 1) beräknat på folkmängden: 0,9; 1,7; 3,6; 2) beräknat på barnaföderskor: 25; 50; 150; 3) beräknat på »ogifta kvinnor»: 12; 21; 44. Härtill komma starkt stigande siffror för äktenskapsskillnader, en notoriskt starkt ökad frekvens av fosterfördrivningar samt en ojämförligt större utbredning av s. k. preventivmedel — allt ägnat att ytterligare accentuera de anförda siffrornas betydelse såsom mätare på proportionen mellan fasta och lösa förbindelser. Vidare bör härmed jämföras den avtagande äktenskapsfrekvensen: promilletalen på folkmängden för vuxna ogifta och för gifta stodo ännu vid medlet av 1700-talet så långt från varandra som 236 och 365; utgjorde år 1890 272 och 334; hava år 1911 ryckt samman till 295 och 328. Antalet vuxna ogifta är för närvarande omkring 1,650,000. I fullkomlig överensstämmelse med alla de nämnda symptomerna stå de inom vissa delar av landet, även för kvinnornas vidkommande, höga siffrorna för insjuknade i könsjukdomar; den årliga siffran för Stockholm är ungefärligen densamma som födelsetalet i staden.

Ett sådant sakernas tillstånd synes i hög grad påkalla en allvarlig undersökning, huruvida praktiska åtgärder kunna utfinnas, vilka, vare sig genom att försvaga de till löshet drivande, eller genom att stärka de återhållande faktorerna, kunna antagas medföra om icke en återgång så åtminstone ett hejdande av en utveckling, vars betydelse för land och folk bör utan vidare påpekande vara tämligen tydlig. Då man nu icke rättvisligen kan fordra eller vänta, att en reform, varav så många och starka intressen måste känna sig hotade, skall igångsättas av regeringen utan riksdagens stöd eller rentav mot riksdagens upprepade gånger uttalade vilja, så tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga under övervägande, på vad sätt åtgärder, i lagstiftningsväg eller annorledes, må kunna vidtagas i syfte att motverka

förefintliga missförhållanden med avseende på det sedliga tillståndet i riket, samt därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 23 januari 1916.

Johan C. W. Thyren.
